

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 47.  
Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.  
Epistole nefrancate se refusă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori  
15 cr. rēdul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.  
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 1 Martiu.

Cu ocasiunea aniversării sale de 80 de ani pontificele Romei, Leo XIII-lea, a răspuns capitulului cardinalilor și prelaților prin o alocuțiune, care este semnificativă din multe puncte de vedere, și care revarsă multă lumină asupra stărilor interne ale bisericeii apusene.

Papa dela Roma nu este și nu pōte fi multămit cu pozițiunea umilită, în care se află ađi.

Strimtorat de cătră potestatea statului, prinsonierul din Vatican numai în suveranitatea și independința papală vede fericirea credincioșilor sei, nisce idealuri aceste, cari nu se vor putē realiză decăt cu căderea regatului italian, reînființat după multe sacrificii de sute de ani și după vērsarea sângelui celor mai buni fi ai Italiei și Franciei.

Pe papa tōte aceste puțin 'l genēză. Se aliază bucuros cu cei mai încarnați dușmani ai catolicismului, cu protestanții Germaniei, se ar aruncă bucuros în brațele Rusiei pravoslavnice, numai sē-i succedă a redobēndi vechea putere, care nu se unesce nici odată cu principiile profesate de Christos și apostolii sei.

Biserica e ofensată, exclamă papa în alocuțiunea sa, și acțiunea cea grea trebuie începută din nou, contra usurpătorului, carele este regele Italiei și dinastia de Savoya, trebuie început un „bellum omnium contra omnes”, o luptă pe viață și mōrte pentru de a dă arhierelui în loc de cărja arhierescă, comanda supremă peste o armată, dispușiunea asupra unui teritoriu, care în veci nu vrea sē fie decăt pământ italian și ai cărui sudiți numai cetățeni ai liberului regat italian vor sē fie și sē remănă. Este dată parola de acțiune filerii lui Petru nu se vor mai folosi pentru misiuni de increstinare a păgânilor și întōrcerea lor la cultul crestin, ci se vor folosi pentru de a incepe o luptă crâncenă, o luptă, care nu se unesce, nu s'a unit nici odată cu principiile evanghelice profesate de biserica lui Christos, și cine vede pornirea acēsta agresivă a bisericeii catolice, va înțelege mai bine desvoltarea primatului papal, scisiunea provocată de papa între biserica rēsăritului și apusului, și tot acestei porniri va trebui sē atribue și ivirea reformatiunei ca a unui „mallum necessarium”, pentru de a corege abuserile cele condamnate de morala crestină și de însuși fi bisericeii apusene, pe cari nu îi molipsesc păcatul și nu îi părăsesc încă speranța de a se putē pune capēt unei porniri așa de fatale, cum era emisiunea biletelor pentru iertarea păcatelor pentru bani.

Suntem și noi, pentru ca biserica sē aibă vađa ei nestîrbită, reclamăm în mod imperativ ca statul

sē nu se amestece în trebile interne ale bisericeii, ne opunem căt putem violențelor și călcărilor de legi, combatem asuprirea, cerem și pretindem ca sē se lase bisericeii modul de a-și întocmi trebile ei, și un stat care se pune în conflict cu biserica nu pricepe chemarea sa, încăt adecă biserica, 'și vede de trebile ei, fără de a se amestecă în trebile statului.

Este însă mare deosebire între noi, biserica rēsăritului preste tot și biserica apusului, acēsta nu se mulțămesc cu aceea, că capii singuratici ai dieceselor și provinciilor metropolitane, dispun de averi ca regii, nu se mulțămesc, că are influință în stat, cum nu o are nici o societate pe lume, asta nu, aceste sunt nimica, averile grămădite, vēđa, tōte sunt nimica, ci cerē sē fie putere mare, sē dicteze împēraților, sē i umilēscă, capul bisericeii sē fie mai mult un general și beliduce.

Judece lumea cum va voi, ridice-se ori ce hulă asupra bisericeii rēsăritului, dar ea nu s'a folosit de atari principii scălciate, ea a fost totdeauna compatibilă cu statul și cu principiile de stat, a rēmas pe lângă misiunea ei fără care statul nu pote sē existe, misiune de a dă credincioșilor învățături în direcțiune sănētōsă, și nu a cerut nici mai mult nici mai puțin, decăt ca statul sē nu o impedece în misiunea ei civilisătōre.

Biserica apusenă a mers cu mult mai departe.

Nu s'a creat o lege în stat, unde ea sē nu fi cercat, nu în interesul tuturor sudiților, ci în interesul fiilor ei, sē stōrcă prerogative și încă prerogative, cari erau egali cu fericirea unuia și asuprirea celuilalt. De s'a regulat cestiunea recrutărei, acolo a fost clerul catolic, care a pretins prerogative pentru clerul seu, și a uneltit ca acele prerogative sē nu se acōrde și celorlalti clerici de alte confesiuni, lucruri aceste, ce caracterisēză din de ajuns spiritul evangelic al apusenilor; de a fost vorba de regularea învățămētului, l'a reclamat numai pentru sine, ér ceialalti sē fie puși sub tūtela statului, ca și când catolicul ar fi mai bun cetățēn ca altul, ca și când catolicul, căci e catolic ar prestă mai multe servicii în bani și sânge ca acatolicul.

De a fost vōrba de secularizarea averilor mănăstiresci, ori bisericesci, acolo a fost clerul catolic pentru de a se secularisă la toți, numai catolicii trebuiau sē fie un „nolli me tangere”, și trebuiau scutiți sērmanii, interesele lor ocrotite, ca așa sē dea lumii sē înțelēgă, că numai biserica catolică e unica mântuitōre de suflete, celelalte nu au dreptul de existență, trebuie persecutate, sterse de pe fața pământului.

de nu, nu numai că nu voi vorbi cu d-ta, dar nici nu me voi uită la d-ta.

— Audi acolo, Feliciă — dīse Jack suridēnd. — Mai audītai ore cândva vre o tirană atât de tinēră, vorbind astfel? Ei, Deborah, eu nu-ți pot făgădui, că în călătoria mea nu voi purtă barbă, dar îți promit sērbătorește, că me voi reintōrce fără de barbă. Îți convine acēsta?

— Da, Jack. Dar nu uita nici primirea, ce ți se va face, dacă nu ți vei ține cuvēntul dat; e trēba d tale, că după ce te vei duce, vei purtă barbă sēu nu vei purtă, — dar sē scii, că eu me voi cugetă la d-ta numai așa, cum esti acum: fără barbă, dar cu mustețe.

— Se înțelege, dacă îți vei luă ostenēla a gândi la mine! — dīse Jack cu glas lin și privind mai bine fața cea suridētōre și picantă a tinerei copile.

Feliciă rise la început de nebuniile lor. Dar nu preste mult ea deveni seriōsă. Se sculă și deodată apucă cu pași repeđi pe cărărușca, care conducea chiar acasă. Trecu tiptil preste coridor și sala de primire și se aședă la ferēstra deschisă spre a inspiră aer curat, a cărui lipsă începuse sē o simțā. Jack și Deborah dispăruse pe călicica, pe care înaintând ajungi în grădina cu pōme. Ei grăbiseră atât de tare, așa, că Feliciă de abia putu observă conturile costumului alb, ce învăluia dragălașul trup al

S'a schimbat spiritul acela? Nu! Tot așa e și ađi, și bine sē luăm aminte.

## Revista politică.

Aprețierile fōiei rusesci, „Novoie Vremja” despre politica rusescă în peninsula balcanică și în special, afirmațiunea îndrăsneță, că în curēnd va veni rēndul regelui Carol din România sē-și ia catrafusele și sē plece, au provocat mare resens în cercurile conducētōre din România.

Și o parte din presă a și luat pozițiune hotărâtă față cu aceste meschine insinuațiuni, combatându-le în mēsură și în tonul cuvenit și apărēnd demnitatea poporului românesc și vađa regelui seu, așa precum trebuie sē o facă o presă patriotică.

Suntem ceva mai copti la minte, scrie „Românul” decăt sērbii și bulgarii în relațiunile nōstre cu imperiul țarilor, pentru a ne perde sārta dintr'o singură propozițiune făcută de diarul rus. Am cunoscut pe ruși sub tōte fețele dela 1711 încōce, și am fost siliți în deosebite moduri pentru a-i studiă în tōte arētările lor.

Poporul românesc, care a preferit sē fie rēs-tignit provisor pe semiluna otomană decăt sē se usuce pentru vecie, ca cruce muscălescă, nu se va schimbă ađi în fire și în gândire, ađi când scie măcar cu puțin mai mult decăt în vechime. Dar dacă se duce regele, cine sē vie și sē domnescă asupra poporului. Hotărirea desperată a regelui Milan trebuie căutată în disensiunea, ce esista între rege și popor, între voința unuia și aceluialt, nu era unire, și suveranul a trebuit sē se plece înaintea voinții naționale, cu ajutoriul căreia suise treptele tronului acum 22 ani, nici decum însă în recēla pronunțată a relațiunilor sale cu Rusia. Panslavistii în fanatismul lor cred dōr, că un popor 'și pōte jertfi ađi demnitatea și individualitatea sa, fără ca un cutremur înfiorătoriu sē nu sgudue și pe provocătoriu și pe provocat. Rēndurile din „Novoie Vremja” sunt o insolență și cine le-ar dă măcar umbră de cređēmēt, sunt nisce suflete perdute.

„Novoie Vremja” scrie „Epoca” în termini mai blāndi, sub cuvēnt de a se plānge de o inchipuită învrăjbire și avēnd aerul a dorī, ca Rusia sē cultive cu România relațiuni cordiale, caută tocmai a înăspri bunele relațiuni existente. Asemeneă proceduri tind a înstreină simpatiile nōstre pentru vecinii nōstri și fie încredințat organul rus, că toți românii vor fi de acord a protestă în contra nechibzuitei sale pretensiuni, de a schimbă prin influințe străine forma de guvernament în România.

Deborei. Feliciă se aședă la ferēstră și își astupă fața în amēndouē mănile.

— Și nici pentru tōtă lumea nu mi-ar fi trecut prin cap așa ceva! — bălbăi ea. — Ce orbă, — ce orbă am fost eu totuși! El iubesc pre Deborah, pe mititica și tinerica Deborah — și eu. —

Preste o jumētate de oră pe cărarea din grădina grăbiau pașii Deborei și ai lui Jack, ér vocea lor părăse a se fi schimbat cu totul.

— Feliciă! unde esti? — strigă Deborah îndată ce intrară în chilia, unde se obicinuiău a prāndi. — Ce întunerec e aici!

— Aici — la ferēstră — răspunse Feliciă, surprinsă, că glasul ei era de tot liniștit.

— Avem sē-ți împărtășim ceva nou — dīse Jack suridēnd, apucând într'aceea brațul Deborei și împletindul cu al seu. Vei putē ghici, cu ce te surprindem?

— Eu așa — așa cred — răspunse Feliciă încetinel. — Lui Jack paremi-se i-ar plăcea sē-mi fie nu numai vēr, dar și frate.

— Ah! iubita mea Feliciă! — strigă Deborah, grămădind la sărutări pe fruntea surorii sale. — Cum ai putut ghici? Eu însu-mi n'am sciut până acum — până ce mi-a spus Jack.

— Martorii înțeleg ușor cele ce vēd și aud — răspunse Feliciă, încercând a se arată nepăsătōre.

## FOIȚA.

### Felicia.

Din englezesce.

I.

În una din serile năduvōse ale lunii lui August povestiau într'o grădină dela sate trei persōne tinerele. Grădina, deși după moda cea veche, era tocmai așa de minunată ca și casa cea din cărămizi roșii, căreia aparținea. Douē fete și un june mai mare, un voinic lat în umeri — se aflau împreună. Junele era îmbrăcat într'un costum de mătasă cenușie, costum de vēnat, ér tovarēșele sale purtau toaleta de sēră. Junele se scusa din resputeri, că se află încă tot în îmbrăcăminte de diminiță.

— Lucrul stă astfel — dīse el — am avut de lucru cu sortarea și arderea epistolelor și am cugețat, că dacă isprăvesc cu acēsta astăzi, voi putē rămāne māne, înainte de a încredințā vēntrelele luciului mării, mai îndelungat la d vōstră.

— Mie îmi place acest îmbrăcāmēt vechiu, vere Jack, — dīse cea mai tinerică dintre copile, — și când te vei reintōrce din Australia, — ca milionieru — ai sē fi întru tōte chiar cum esti acum: sē porți tot acest costum de mătasă și sē nu lași sē-ți crēcșă barba, până când vei fi îndepărtat, căci

Luând în considerare însă scirile grave, ce ne sosesc din România, că adecă sunt în perspectivă mari mișcări și că se iau toate măsurile spre a preveni, trebuie să presupunem, că lucrurile nu stau tocmai pe o basă normală. Și presupunerea apare cu atât mai întemeiată, că tocmai acum s'a introdus o dispozițiune gravă în noul proiect de cod militar și anume: Declarația stărei de asediu în timp de pace se face prin decret regal.

E lucru ușor de închipuit, că după lucrurile premerse în Serbia se circule felu de felu de vesti. Unele din ele însă posibil, că se vor și realiza. Astfel se spune, că regina Natalia e pe drum către Belgrad, și ex-metropolitul Mihail se va reintorci din exilul moscovian. Aceste sciri sunt hotărâtoare pentru direcția politice sârbesci.

Verdictul presei europene e variat. Foile berlizeze văd în schimbarea de tron și o slăbire a tronului și a regatului, și foile engleze, secundând pe cele franceze, văd un succes al politicii rusești. Un corespondent vienez alui „Times” prevede chiar în viitorul cel mai apropiat pusă alternativa pentru Austro-Ungaria: Sau ocupă Belgradul, sau se suie pe tron principele Petru Caragheorgevici.

De altcun lucrurile în Serbia se desvîltă deocamdată pe cale normală. După manifestul de abdicățiune a urmat proclamațiunea regentilor și apoi ordinul lui Milan către armată, în care și ia rămas bun, punându-i la inimă a nutri și fiului său aceeași credință, de carea el s'a bucurat.

Ministrul de interne, Tauschanovici, a emis un circular către prefecti, ca să observe cea mai mare imparțialitate în agendele lor, făcându-i responsabili conform constituțiunii. Regimul, dîce numitul ministru, stă pe baza celui mai fidel constituționalism, și se pretinde această prin urmare și dela toate organele statului.

În cercurile radicale domnesce mare veselie și mulțămire, că în cele din urmă le a succes a avea în fruntea afacerilor un ministeriu pur radical. Mai puțin insuflețiți sunt liberalii, cari n'au nici un portofoliu, cu toate, că regenta se compune din membrii din sinul lor. Cum că progresivistii sunt foarte mînchiți, o documentează limbajul organului lor „Videlo,” carele aduce verdict aspru, dar potrivit, asupra abdicărei regelui.

Senatul francez a discutat proiectul de lege despre drepturile și datorințele senatului, în cas când ar fi chemat a se constitui un tribunal al statului spre a judeca asupra atentatelor contra siguranței statului. Dacă proiectul devine lege, regimul va avea o armă puternică în mână contra aspiranților la dictatură și în special contra boulangismului. Prin un decret al regimului s'a ridicat pedepsa celui d'Aumale, rechemându-se în țară și prin această se crede, că încă se vor face încercări de a urmări o nouă politică spre întărirea guvernului.

de cele petrecute. — De altcun ve gratulez din totă inima și sperez, că veți fi fericiți.

— Trebuie să mi permiți un sărut frățesc — strigă Jack voios, — spre a sigilă sincerile tale gratulațiuni.

Felicia se dete la oparte și deși era cam palidă totuși suridea.

— Trebuie să rezervi de aci înainte toate sărutările tale pentru Deborah — observă Felicia, netezind cu dragoste mîna surorii sale.

— Dealtcun cele petrecute rămân în secret — adause Deborah confidențial — până-ce se va reintorci Jack în pace. Bunica de bună seamă ar avea ceva de excepționat, din pricina vîrstei mele prefragede, căci — întorcându-se spre Jack — eu abia sum de 16 ani și jumătate dle Jack Tfolliott, cu nouă ani mai tineră decât d-ta! Ai considerat această împregiurare?

Tfolliott bolborosi câteva cuvinte neînțelese și apoi tăcu.

Felicia se sculă și părăsi chilia fără veste. Deborah și Jack, cari erau pre mult ocupați cu sine înșiși, se înțelege, nu observară aceasta. Felicia fugi în chilia sa de dormit, încuiă ușa, deschise ferestra și se răzîmă cu capul pe crucea ferestri, resuflând din greu, deore-ce pulsul ei bătea tot mai des, sângele i circula tot mai repe e, resuflarea îi devenise tot mai greoie.

— Har ceriului! — șopti deodată, — Jack se îndepărtează nu preste mult! Ah! această me mîngăie. Cu timpul me voi dedă. Ah Jack! Jack! — și cu un suspin greu, care pără ai liniși durerea, se repeși în pat și își ascunse fața palidă sub straiul cel alb ca zăpada.

(Va urma.)

## Cuvînt funebrel

la înmormîntarea protopresbiterului Abrudului și paroch în Abrudsat etc.

IOAN GALL,

în Abrudsat la 29 Ianuarie 1889.

(Începe.)

De asemenea ve dîc ultimul durerosul meu adio voue, iubii mei frați și soră împreună cu scumpii vostri familiari, cumnați și cumnate, nepoți și nepoțe, și tuturor rudeniilor și celor de mai aproape ai mei, mulțămindu-ve pentru frățesca voastră iubire, și rogându-ve, a mi-o păstră aceea și după ducerea mea dintre voi, și pentru iubirea mea a împărtăși cu dînsa și pe jalnica mea soție și pe orfanii mei prunci, cărora ve rog ferbinte a le fi părinți și frați în locul meu.

Și acum îndrept glasul meu spre voi, onorații iubii mei frați în Christos, preoți tractuali și iubit popor din Abrudsat și din tot protopresbiteratul Abrudului, cari după darul lui Dumnezeu, a-ți fost familia mea a două, spirituală. De acum înainte, frații mei, fii mei, — după cuvîntul Apostolului, nu veți mai vedea fața mea voi toți, cu cari am conlucrat după puținele noastre puteri la venirea pe pământ a împărăției lui Dumnezeu.

Nu voi mai conduce adunările vosre bisericesci, nu voi mai cerceta bisericile, școlile și casele vosre; și voue îndeosebi, bunul, ascultătorul meu popor din Abrudsat, nu ve voi mai servi cele sfinte întru această drăgălașă biserică, la acest dumnezeesc altariu, pe care ca vedu din evanghelie, astăzi, la despărțirea mea, depun cu inimă curată drept semnu al iubirei și pomenirii mele puțină jertfă, ce o veți primi din mîinile rămașilor mei.

Ve mulțămesc, iubii mei frați și fii, încă odată pentru ascultarea, încrederea și iubirea voastră, ve rog a păstră unitatea credinței și a dragostei întru legătura păcei, și lăsând parochiei și protopresbiteratului binecuvîntarea mea, rog pe Tatăl ceresc cu arhierescul cuvînt al Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Christos:

„Părinte sfinte, păzește-i pe ei întru numele Teu!” (Ioan 17, 11).

Și cu acestea încheind debilul meu cuvînt din urmă către voi, ve rog pe toți: onorabili reprezentanți ai oficiilor bisericesci, civile și militare, onorați concetățeni și compatrioți de toate confesiunile și naționalitățile, pe frații și conlucrătorii mei dela societățile minerare: Concordia, Șuluf, Rod, Pincu s. c. l., dela institutul „Auraria,” dela reuniunea femeilor române și celelalte numeroase societăți, cărora am aparținut, în fine pe toți și toate, pe cari iubirea lui Dumnezeu și a deapropelului v'a întrunit la această jalnică festivitate, la carea invitatarii mei a fost clopotele bisericilor, ve rog, dîc, să primiți cordiala mea mulțămire pentru dragostea voastră și să-mi dați frățesca voastră ultimă iertare și deslegare.

Și acum, frații mei în Christos, ve invit pe voi, ca încheind această sărbătoare a lacrimilor, cu cântări duhovnicești, cari au fost deapănarea mîngăerea sufletului meu, să me petreceți la locul de odihnă, ce însumi mi-am ales aici în acest pământ sfințit, lângă casa lui Dumnezeu, careia am servit, lângă inimioarele cele curate ale iubitorilor mei copii adormiți de mai nainte; și ca ore când apostolii dela margini, adunați în satul Getsimani, să îngropați corpul meu cel muritoriu, redând pământului partea sa. Și pe Tine, Domnul meu și Dumnezeul meu, căruia cu smerenie am servit la acest sânt altariu al Teu, pe Tine Te rog cu umilinta fapturi către făcătorul, a fiului către părintele sau, primesce duhul meu în preasfintele Tale mîni creatoare, și me învrednicește a servi Ție și la altariul Teu cel nefăcut de mîna, în biserică Ta cea cerescă, în Ierusalimul cel de sus, unde incungiuată de cetele cele fără de număr ale sînților și dreptilor din vîc, și premărită de corurile îngerilor și arhangelilor, cheruvimilor și serafimilor Tei, locuesce mărirea Ta cea necuprînsă și neapropiată. Amin!

Zacharia Boiu,  
ases. cons.

## Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Mikoujalu, 26 Februarie, 1889. Domnule redactor! Joi la 16 Februarie st. v. a. c. s'a ținut sinodul ordinar al protopresbiteratului Treiscanelor. Me voi mîrgini pe scurt a raportă decurgerea aceluia.

După săvîșirea ceremonialului bisericesc obișnuit, și după constituirea biroului, P. O. D. protopresbiter D. Coltofean a dat cetire raportului anual despre starea, în care se află protopresbiteratul. Din acel raport s'au putut constată cu plăcere, că concubinatele au scăzut cu 30 de înși. Să admitem, că aici este meritul P. O. D. protopop, care a pășit energic în contra estirpării acestei cangrene.

S'au constatat, că școlile pe lângă toate greutățile progresază. Despre starea materială a singuraticelor parochii a lipsit raport mai detaiat, fiindcă din multe parochii încă n'au încurs rațiociniile, s'a constatat însă cu plăcere, că toate parochiile și au fundațiunile lor, și e de însemnat, că cele mai multe fundațiuni sunt în bucate și au de întîmpinat greutăți cu purtarea rațiociniilor, după formula ca cu bani. Ar fi foarte de dorit, ca Măritul sinod arhidiecesan să găsească vre-o modalitate pentru simplificarea acelor.

S'au decis a se face o colecție în protopresbiterat în favoarea unui sau a doi învățători, cari se pîta merge la cursurile de a învăța lucrul de mînă în școlă; s'au mai pertractat apoi și alte obiecte de interes general.

P. O. dn protopop Spiridon Dimian, întrebă pe presidiu despre stadiul, în care se află cestiunea referitoare la fondul de pensiuine al preoților din arhidiecesă, și că este speranță ca în sinodul arhid. din anul curent se va finaliza această cestiune? Presidiul, fiind și deputat al sinodului arhidiecesan, a binevoit a ne da unele deslușiri, însă că în anul acesta s'ar decide definitiv cestiunea, nu are speranță. În urma acestei deslușiri nu ve puteți, dle redactor, închipui indignățiunea, ce s'a produs între membrii.

Și întru adevăr trebuie să se indigneze ori și care preot, vedînd cum alte confesiuni să silesc a asigura buna stare a preoției sale, și biserică noastră autonomă, care cu întreținerea sinodelor și congreselor noastre a vîrsat sute de mii, a făcut foarte puțin, căci acei câțiva șș-fi puțin asigură îmbunătățirea stărei celei amărite a preoției noastre. Și acum, când aceea cere, ca pe conta sa să se facă cel puțin un fond de pensiuine, ca în vreme de nenorocire, când familia își perde pe capul de familie, să nu rămână orfani și veduvele pe uliță, și să nu fie silite a molesta pe unii și alții cu cerșitul, și totuși Măritul sinod arhidiecesan față de această cestiune de mare importanță să rămână indiferent, și parcă cu intențiune caută motive de a se trăgăna de pe un an pe altul; apoi de loc să nu ne mirăm dacă preoția noastră începe a fi indiferentă și cu nepăsare de multe cestiuni.

Am însă mare speranță, că preste puțin timp va dispăre tema, de care suntem cuprinși cu fondul de pensiuine al preoților din arhidiecesă. C.

Bucerdea-vinosă, 9 Martie 1889. Domnule redactor. Binevoiti a da loc următoarelor rînduri în prețutul diar ce a-Veți onore al redigă. \*)

În sensul statutului org. §. 12 s'a convocat sinodul parochial cu 8 zile înainte pre ziua de 28 Ianuarie 1889 v. în Bucerdea vinosă, pentru îndeplinirea agendelor sale. Ziua prefaptă sosese și cu ea toți parochienii maioreni, de sine stătători, nepetați, cari și împlinesc datorințele parochiale și alții se prezintă la sfta biserică pentru a asistă la serviciul divin și pe urmă spre a examina și aprobă raportul general despre averea mișcătoare și nemiscătoare a biserice, școlii, fondurilor și rațiociniul anual, precum și un proiect de buget despre spesele, ce va să le aibă biserică și școlă pre anul viitoriu.

După-ce dl președinte, părintele Teodor Pop deschide ședința, pune la ordinea zilei la cererea mai multora, cetirea listei membrilor îndreptățiți la votare, se cetesce, și eu observ, că sum lăsat, ori uitat afară și numai decăt întreb pe dl președinte, că pentru ce sum lăsat afară din lista omenilor de omenie? la ce mi se răspunde scurt și franc, că nu mi împlinesc datorințele parochiale prescise în § 6. Caut §-ul respectiv și nu înțeleg pentru-ce sum lăsat afară, că eu sum maiorean, de sine stătătoriu, nepetat și că mi împlinesc datorințele parochiale și de nou rog pre dl președinte al sinodului a me chiarifică. Mi spune, că nu mi am plătit feră de vin drept stola dsale, ceea ce nu este adevăr, că martorii adevăresc contariul.

Se pune la ordinea zilei cetirea rațiociniului anilor 1883—1888, ear eu susținîndu mi dreptul de membru al sinodului, la rîndul meu, întreb și cer deslușiri la punctele cetite. Dl președinte vedînd, că eu vreau a chiarifică pe omeni, arătîndu-le starea faptică a lucrului, află de bine a disolvă ședința, amînîndu o până când cei dela locurile competente vor decide cauza.

Nu știu cu siguranță, dacă domnul președinte al sinodului a referat amintitul cas domnului protopresbiter tractual, dar trecînd mai mult timp la mijloc fără de a se investiga din partea celor chemați conform normelor prescise, încep a me con-

\*) Dăm loc acestei corespondențe, pentru-că nu vrem să suprimăm eventualele juste plîngeri ale credincioșilor noștri contra neobservării dispozițiunilor fundamentale ale stat. org., dar noi preste tot mai bucurăm vedem, dacă în asemenea casuri se caută remedii la autoritățile competente bisericesci și nu pe calea publicității. Red.

vinge, că domnul părinte nu și-a făcut sânta datorie pur și simplu din cauză, că întrevinind cei dela cărmă sântia sa se dă de gol.

Me interesez mult de socotela acestui sinod, că în el obvine socotela materială a școlii, pe care am onoré a o reprezenta ca președinte al senatului ei. Me interesez cu atât mai mult, că un șir lung de ani este, de când acest sinod n'a decurs în tota a sa regulă, că dl părinte totdeauna pândia momentele, când omenii cunoscători de lucru erau absenți, astfelu apoi cu omenii d-sale și făcea socotelile după voe și plac.

În forma acesta s'a nimicit începutul unui fond scolar pus în a. 1879 (și alții următori), la care atât eu, cât și părinții mei am contribuit dublu față cu alții, care fond s'a concretizat comitetului parochial, a-l fructificat, cu interesele căruia ați ne am puté sustine șola fără arunc în sat, și despre care ați nici urmă nu este.

Astfelu va fi stând lucrul și cu administrația averei bisericesci, de aceea cuget, că amână dl părinte acesta dare de seamă.

Comitetul parochial, nimenea nu va puté documenta, că s'ar fi ales când-va formalmente. Actualii membri sunt provisorice denumiți din partea d sale, pe cari îi schimbă după împregiurări și trebuință, ba chiar a îndrăsnit e raportă venerabilului consistoriu, încă în anul trecut, că cu comitetul stă lucrul în regulă. Un mare neadever, că totă comuna scie, că conform publicării d-sale în biserică în anul acesta a avut de gând a-și alege după formă comitetul parochial.

Stând lucrul astfelu, ușor mi-am putut închipui pricina, pentru care am fost uitat cu voia afară din rândul celor îndreptățiți la sinod, că acolo nu trebuia om pricepătoru și cărturariu după părerea d-sale, ci de aceea numai, cari nu sciu ce va să dică conștiința datoriei, de aceea numai, cari formeză partea cea rea a societății omenesci, și cari uneltesc meren, ca lumina să rămână ascunsă sub obroc.

Că dl părinte încă aparține acestora vreau să dovedesc și prin următoarele: Venerabilul consistoriu archidieceșan precum totdeauna, așa și în anul acesta s'a ingrigit pentru-ca învățământul să nu stagneze și ne denumi pentru șola noastră un învățatoriu de tot laudat, în persoana dlui Avram Igna, care numai dela 1 Decembre st. v. intrând în activitate a și pus o basă solidă școlii noastre, — raportând un rezultat deplin îndestulitoriu din toate ramurile de știință cerute în școlele populare, ceea ce dl părinte într'un șir lung de ani, ce a figurat ca învățatoriu, n'a putut. Tot dl Igna — în scurt după-ce s'a prezentat în comuna noastră — și-a format un cor pentru escântului din vr'o 50—60 scolari de repetiție și de cutarea toate dăile, prin care frapază pe om, creșce inima auditorilor și pare că flămând iar tot asculta, și totuși un om de totă încrederea mi-a descoperit, că ar fi dis dl părinte că: „Dl învățatoriuar fi bine să nu opăcescă cantorii, că să pre amână slujba.“

Sântia sa nu vrea să scie de desfătarea și plăcerea omenilor, când aud o cântare executată de un cor bine compus, unde melodiile curg fie-care la locul cuvenit. Repet, dl părinte nu se pre bucură de înaintarea școlii noastre, ca dovadă servescă-mi și aceea, că dl părinte în anul present scolaru încă n'a ținut nici una oră de religie cu șola de repetiție.

Ciriace Nestor.

### Cestiunea concubinatelor!

(i) În „Telegraful Român“ s'a tractat de repețite ori despre concubinate. Cestiunea, fiind-că taie afund în viața poporului nostru, merită să o studiam și tractăm din toate punctele de vedere.

Cu cât mai bine vom cunoșce cestiunea, cu atât mai ușor se vor puté lua remedii contra sanărei acestui rău, carele pe di ce merge ia dimensiuni mari, așa încât i se pare omului, că cu cât mai mult înaintăm în cultură și civilizație, cu atât concubinatele devin mai dese.

Este un fapt constat, că concubinatele se înmulțesc atât în opide, cât și pe sate. Deosebirea numai este, că în opide concubinatele sunt foarte dese și multe, pe când la sate nu au luat dimensiuni așa înspăimântătoare, ba avem comune, unde concubinatele sunt foarte rari, și chiar lipsesc în unele.

Că sunt mai dese concubinatele în opide, este un lucru foarte ușor de explicat. — În opide opiniunea publică nu ține atâtă cont de viața privată a unuia sau altuia. Puțin îmi pasă, că ce mănăcă cineva, ce bea, și cum și arangiază locuința.

Cu anii omeni din același cuartir trec unii pe lângă alții — fără de a se interesa unul de altul mai deaproape. Opiniunea publică puțin, sau chiar de loc nu eserează oreși careva influință asupra vieții conjugale, cu atât mai puțin asupra vieții, ce-și petrece cineva în concubinată; dacă nu obvine ceva ca totul extraordinariu.

În opide, unde multă lume e adunată, pe lângă cei buni trăiesc și o mulțime de omeni, cari puțin își fac din morală. — Nu așa pe sate. Aici opiniunea publică controlează mai bine viața indiviților. Omenii sciu până la amănunte modul de viață a cutăruia sau cutăruia. Acestă controlă a totalității, rușinea de a nu fi arătat cu degetul pe stradă face ca con-

cubinatele să fie mai rari. Simțul moral în popor — preste tot — este mai bine conservat, ca în orașe. Omul din popor scie de păcat — omul de oraș, are alte idei despre păcat, și despre morală.

O altă împregiurare, ce trebuie să notăm mai este că: în comune unde populațiunea este curat română, concubinatele sunt mai rari ca acolo, unde românii sunt amestecați cu deosebire cu reformați, cari nu țin atâtă lasanțenia căsătoriei.

Premiând aceste se vedem, cari pot să fie cauzele concubinatelor, și cum s'ar puté lucra contra stărpirei concubinatelor.

Cauzele concubinatelor pot să fie multifarii.

1. Puțina energie, ce o desvôltă o mare parte din proțimea noastră pentru stărpirea casurilor de concubinată, ce se ivesc în comună. Nu mai puțin pôtă vină și comitetele noastre parochiale, cari au datorința a veghiă asupra moralului poporului.

2. S'au controlat prea puțin până acum casurile de concubinată în parochii, datele statistice de prin comune, ce se dau sunt foarte mance sau lipsesc cu totul, astfelu că dacă ar fi numai atâtă casurile, câte se arată în rapoartele protopresbiterale, am fi fericiti, vorbind în general.

3. Puțina pregătire, ce au unele din fetele noastre pentru viața conjugală, și măritagiul prea de timpuriu.

4. Nu se regulează în destul afacerile de zestre între nou căsătorii.

5. Spesele enorme, ce se cauzează în procesele divorțiale — din partea unor oficii protopresbiterale.

6. Ținerea așa numitelor „găzdoi“ din partea preoților celibi la greco-catolici, ță la noi din partea preoților, cari au avut nenorocirea să rămână văduvi.

7. Frica de a încheia taina căsătoriei și de a creșce prunci; precum și încheerea de căsătorii între persoane, ce diferesc mult în etate.

8. Puținul sprijin — ba aproape indiferentismul cel observat organele administrative la desfacerea concubinatelor. —

Vom analiza pe rând aceste cauze ale concubinatelor — unele mai depărtate, altele mai de aproape; dar în fine tot cauze, ce dau ansă la concubinate.

Este un fapt constat, că în o parochie, unde parochul este la culmea misiunii sale, viața morală a poporenilor seii atrage atențiunea deosebită a aceluia.

Multe sunt ocaziunile, unde un paroch cu inimă pôte vorbi la inima poporului său. Am audiat adese tânguindu-se parochi, că li se înmulțesc în comună concubinatele! Am făcut întrebarea, că de câte-ori a chemat la sine parochul pe cei ce au trăit în concubinată? A pândit vre-o ocaziune, că să le pôtă vorbi în față? I-a făcut vre-odată personal atenți la păcatul ce comit, și la răul ce propagă?

Pe câți înși i-a adus înaintea comitetului parochial atragând atențiunea acestuia la faptele lor? A luat comitetul parochial, eventual vr'o decisiune față de cei ce trăiesc în concubinată? Nu, și țărăși nu! Și ce e mai de căpetenie lucru: ore s'a adus vr'o dată înaintea comitetului, câte casuri de concubinată sunt în comună, și anume cine trăiesc în concubinată?

Ăta tot atâtă întrebări, la cari nu putem răspunde decât negativ. Adece cei chemați a împedecă prin autoritatea lor concubinatele nu au avut și nu au energia recerută, nu au pășit cu totă francheță și resoluțiune.

Apoi bine! dela cine se pretindem noi să ne arangeze casele noastre, dacă noi înșine, cei chemați șovăim, și nu dăm pe lucru cu totă puterea? Preoți cu crucea în frunte! Pășiti numai resoluți față de concubinate, căci poporul nostru încă nu e depravat, cel puțin în Ardeal, moralul poporului e superior față de acelor din Ungaria. Nu e vorbă, predica va ave o mare influință; dar mai mult va puté lucra un preot și eventual comitetele parochiale, dacă se vor adresă direct către persoanele, ce trăiesc în concubinată, arătându-le răcirea.

Esistă un rău la noi. Să pune puțin preț pe datele statistice la concubinate. Multor preoți le vine mai bine la socotela a face arătare la protopresbiterul despre 2—3 părechi, decât a specifica toate casurile; unii însă nu raportază nimic. Mai anferț într'un sinod protopresbiteral, raportând protopresbiterul despre numărul concubinatelor, un membru mirén îi reflecta: „La mine în comună sunt mai multe concubinate, decât se arată în întreg protopresbiteratul.“

Raportul se ia spre știință, și cu aceste se finesce cauza cu concubinatele. Datele sunt false, decisiuni meritore, pentru stărpirea acelor nu se iau, și lucrul rămâne baltă. Cel mult dacă se decide să se facă arătări la pretorele! Și pe urmă din toate se alege nimica. Ăta ce am pretinde noi aici: datele statistice să se facă cât mai esacte, sub amenințare cu pedepsă față de preoți neglijenți. Mai departe să se arete din partea preoților concernenți, ce dispozițiuni au luat față de concubinați. Concubinații să fie citați la oficial protopresbiterul ca să se vadă, ce e cauza concubinatelor, și despre toate să se facă raport prin protopresbiterul sinodului ppresbiteral. Astfelu am puté afla izvorul răului. (Va urma).

### Avis.

Adunarea generală a „reuniunii române din Sibiu“ se va ține *Luni la 18 Martiu st. n. a. c. la orele 6 seara în localul menit pentru probe*, (în localitățile Seminarului), cea ce se aduce la cunoștința p. t. membrilor.

Sibiu, în 13 Martiu, 1889

Directiunea.

### Varietăți.

\* Princesa de coronă văduva Stefania, precum se anunță cu siguranță, va petrece vara acesta în castelul dela Laxemburg. Oficiantii de curte au și primit ordin să facă pregătirile necesare. Princesa rămâne până prin mijlocul lunii lui Aprilie în Miramare, decum va însă timpul va fi de tot frumos și favorabil va rămâne până în zilele de Maiu. Membriilor din direcțiune, cari lucră la opul: „Austro-Ungaria în scris și ilustrațiuni“ le-a adresat câte o epistolă, în care îi rogă ai împărtăși esperințele lor și lucrările nouă, ce le au făcut.

\* (Aședarea definitivă a cadavrului Archiducelui Rudolf). Cu privire la aședarea definitivă se vor lua dispozițiuni încă în săptămâna acesta. Cosciugul numai e acoperit decât de cununile membrilor familiei împărătesci. Celelalte cununi au fost delaturate și se vor arde. Imbuldela publicului în cripta capușinilor continuă. Abstrăgând dela aceea, că mulți visitatori rup floricele și frunze din corone, ca să le ia de suvenir, s'au descoperit în timpul din urmă și casuri de hoții. De pe multe pantlici s'au rupt ornamentele de aur și din cununa de lauri de argint, ce o a trimis regimentul rusesc al căruia șef a fost archiducele, lipsesc multe frunze!

\* Congregațiunea comitatensă estra-ordinară a ctului Sibiu s'a ținut în 11 l. c. sub presidiu comitetului suprem, cont. Andreiu Bethlen. S'a hotărât trimiterea de condolență pentru reșosarea archiducelui; s'a respins cererea comitetului pentru ridicarea unui monument regelui Matia, și a dat espreziune protocolară consimțirii pentru proiectul de lege militar, așa precum l'a prezentat guvernul. S'au ales apoi membrii în comisiunea administrativă, permanentă și verificătoare.

\* Din Aiud ni se scrie: În 7 Martiu s'a scris la Budapesta contractul pentru ridicarea unei fabrici de zahăr în Aiud.

Cu ocaziunea adunării comitatense din 12 Martiu, care a decurs în ordine, și după-ce comitele suprem a dat un banchet, la care au participat vr'o 400 persoane, seara i s'a adus un conduct de torțe. Între participanți am vădut și vr'o 80 de români, plugari din Aiud, în frunte cu tricolorul unguresc, pe lângă alți cetățeni unguri de aici.

Parochul primar reformat al Aiudului a dat espreziune mulțamitei lui și a populațiunei, că comitele suprem priu influința lui a sciut să câștige pentru Aiud un stabiliment, care are să dea un impuls la o nouă viață pe terenul economic. Comitetele a răspuns, că datorita sa a fost de a ocroti interesele Aiudului și ale comitatului.

Conductul dela casa comitatului, s'a dus la casa orașului. Aici era să se țină altă vorbire, dar vre-o 300 de tineri din colegiul reformat i-a întâmpinat cu abzug Tisza, abzug Fejervári etc. și așa s'a născut o gălăgie, cum nu pre e dată omului să vadă în toate zilele. Habent libelli sua fata!

\* (Noua uneltiri în contra gimnasiului din Beins). Din Pesta i se scrie „Gaz. Trans.“: „Ministrul de instrucțiune voiesce cu totă forța să introducă limba maghiară ca limbă de propunere în gimnasiul din Beins și vrea al silă pe episcop să mai demisioneze de acolo vre-o câți-va profesori. Se vede, că ministrul unguresc nu s'a mulțamit cu demisiunea celor trei profesori de astă toamnă, ci cere nouă jertfe.“ Scirea acesta este foarte gravă, ăce nimita fôie, asteptăm informațiuni mai amănunțite!

\* (Alegere de deputat). Alegerea de deputat pentru parlamentul austriac în cercul electoral al doilea al marilor proprietari din Bucovina s'a făcut în 11 l. c. întregindu-se astfelu locul devenit vacant prin mórtea Dr. Grigorcea. În privința alegerii se telegrafază din Cernaui diariului „N. Fr. Presse“ următoarele: După o luptă mare și neobicinuită în țera noastră a fost ales cu 67 voturi candidatul partidului român, Leo cav. de Goian, procuror de stat la trib. din Sucéva. Pe fostul capitan de district, bar. Endocsiu de Hurmuzachi au cădut 59 voturi din partea partidului autonomistic de compromis și din partea liberalilor. Bar. de Hurmuzachi, care după naționalitate e român, e foarte iubit și de neromâni pentru persoana sa conciliantă și intențiunile sale liberale. Nou alesul caval. de Goian este un aderent infocat al sistemului de regim actual.

\* (Viață lungă). În luna trecută a murit în orașul Călărași femea Drăgana Nedelcu Brângaci, în etate de 103 ani; ăr în ăina de 14 curent, a încetat din viață și soțul seu Nedelcu Brângaci, în etate 105 ani. Acesta din urmă n'a fost nici odată bolnav greu în viața sa.

— În ăina de 19 Februar, în cătunul Potoce, pendinte de comuna Bobesci Bălăcena, județul Ilfov, a murit Maria Dumitrache în vârstă de 105 ani.

\* Direcțiunea scôlei naționale de mine din Paris a convenit a primi se esamize în laboratoarele sale probele de ape minerale dela Călimănești, Govora, Căciulata, Bivolari, etc. Acesta dl Carnot, directorul numitei scoli și frate al președ. republicei franceze, de și este cu desăvârșire interzis ori-cărei esaminări de ape străine, a făcut o însă în vederea simpatiilor dintre ambele națiuni și ca concesiune pentru numărul cel mare de tineri, cari se instruesc la scôlele franceze; scrie „Telegraful Român.”

\* (Pușca cu repetițiune Manlicher.) In decursul săptămânii trecute s'a împărțit pușca cu repetițiune la trupele corpului 12 de armată. In săptămâna acesta se vor face și exerciții de tir, după-ce va fi premers instrucțiunea deplină pe la diferitele companii. Cu pușca acesta se pôte ținti până la 2500 pași. Baionetul e cu mult mai mic decât cel vechiu, cam ca un cuțit de ucis, având prășele de fag. Exerciții vor face în acest an cu pușca Manlicher toți rezerviștii, și cei cari ar fi scutiți în anul acesta, ei însă vor face numai 7 zile.

\* (Sultanul și Academia maghiară.) Academia a hotărât de curând a înainta sultanului o adresă de mulțămintă, căci la recercările lui Bamberg a conces, ca membrii academiei maghiare să

caute documente și date referitoare la maghiari, în biblioteca, ce până acum o a ținut tot închisă. In o ședință a comisiei istorice s'a și cetit adresa de mulțămintă, acompusă în limba turcescă și maghiară.

\* (Societatea „Pester Lloyd”. Conform raportului adunării generale, venitele din prenumerațiuni arată o urcare în anul 1888 de 10.000 fl.; ér venitele din anuciuri s'au urcat cu 5000 fl. Diariul a adus venit în total de 396.527 fl. Ero-gatele au fost de 347.007 fl.; rămânând venit curat deci de 49.520 fl. în comparație cu al anului precedent e cu 12.162 fl. mai mare.

\* (Cărbuni din valea Jiului.) La însărcinarea ministrului unguresc de comunicațiune, direcția căilor ferate unguresci a esaminat calitatea cărbunilor de pământ din valea Jiului, întru cât adevă se potu folosi la încăldirea locomotivelor și căldărilor de vapor. Direcțiunea a constatat, că acești cărbuni sunt cei mai buni în Ardél, Bănat și țera ungurescă, în ce privește însușirea de a încăldi și de a arde, dar în privința puterii de dezvoltare a vaporului îi întrec cărbuni dela Cinci-biserici și Salgó-Tarjan.

## Loterie.

Mercuri în 13 Martiu 1889.

Sibiu: 14 52 26 82 12

## Bursa de Viena și Pesta.

Din 11 Martiu 1889.

|                                                                           | Viena  | B.-pesta |
|---------------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| Renta de aur ung. de 6% . . . . .                                         | 101.15 | 101.25   |
| Renta de aur ung. de 4% . . . . .                                         | 93.65  | 94.05    |
| Renta ung. de hârtie . . . . .                                            | 104.75 | 104.75   |
| Obligațiuni urbariale transilvane . . . . .                               | 104.75 | 104.75   |
| Obligațiuni urbariale tem.-băn. . . . .                                   | 115.—  | 115.—    |
| Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . . . . | 146.—  | 145.76   |
| I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . . . .      | 99.20  | 99.25    |
| II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung. . . . .     | 119.—  | 119.—    |
| Sorți ungurești cu premii . . . . .                                       | 137.25 | 137.25   |
| Renta de aur austriacă . . . . .                                          | 111.40 | 111.50   |
| Obligațiuni de credit austr. . . . .                                      | 312.30 | 313.20   |
| Sorți de regulara Tisei . . . . .                                         | 127.—  | 126.—    |
| Acțiuni de bancă de credit ung. . . . .                                   | 306.—  | 300.50   |
| Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin . . . . .                 | 99.25  | 99.50    |
| Gaibin . . . . .                                                          | 5.69   | 5.65     |
| Napoleon . . . . .                                                        | 9.63   | 9.50     |
| 100 marce nemțesci . . . . .                                              | 59.25  | 59.50    |
| London pe (poliță de trei luni) . . . . .                                 | 122.22 | 122.10   |

Nr. 1.

[26] 2—3

## CONCURS.

Pe basa încuviințării Venerabilului consistoriu archidiecezan dela 20 Decembrie 1888 Nr. 5747 B. se publică concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă bătrânul paroch din parochia gr. or. Poiana de clasa a III-a, în protopresbiteratul Câmpenilor, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Acest post de capelan este împreunat cu jumătate din următoarele venit:

1. Dela boteze, cununii și înmormântări . . . . fl. 250.—
2. Dela canóne, masle și liturgii . . . . . fl. 50.—
3. Dela botezul Domnului . . . . . fl. 40.—
4. Din prescuri sfernii și iertăciuni . . . . fl. 60.—

Suma . . . fl. 400.—

Doritorii de a ocupa acest post și subșternă concursele cu documentele cerute de legile din vigóre până la termenul convenit la oficiul protopresbiterat al Câmpenilor.

Câmpeni, 12 Februarie, 1889.

Romul Furdul, protopresbiter.

[30]

1—3

## CONCURS.

Pentru ocuparea postului de mósă în comuna Sadu, se escrie prin acesta concurs, carele e împreunat cu următoarele emolumente:

- a) salariu fics 60 fl. v. a., solvibili în rate quartale din cassa alodială.
- b) cuartir liber;
- c) 2 stângini de lemne;
- d) dela fie-care nascere câte 50 cr.; mósă însă e indatorată a cerceta pe chendela în 8 zile după nascere.

Dela reflectante la acest post se pretinde ca ele să fie mósă diplomate. Acelea cari vor produce diplomă dela institutul de mósă din Cluș vor fi preferite.

Cererile au a se înainta la primăria comunală cel mult până în 25 Martiu 1889.

Sadu, în 25 Februarie, 1889.

Primăria comunală.

Savu Dregiciu, Const. Popovici, primariu, notariu.

[34]

1—3

## EDICT.

George Albu din Mosna, carele de 3 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Maria Urdă din Mosna, fără a se sci ubicațiunea lui, se provocă prin acesta, a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiterat, în termen de un an și o zi, computele dela prima publicare a acestui edict, pentru că la din contră, în procesul divorțial incaminat din partea muerii sale Maria Urdă, se va procede după prescrișele § 123 din procedura judecătorească în cauze matrimoniale.

Mediaș în 25 Februarie 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Mediașului.

Ioan Chendi, adm. protopresb.

Sz. 986/889 plg.

[26] 2—3

## Hirdetmény.

A százsárosi határtagositási ügyben az előmunkálatok megkezdésére u. m. képviselőt rendezése, mérnök választás és a költség előirányzat elkészítése végett a határnapot folyó év April hó 6-ik napjának dél előtt 9 órájára tűzöm ki Szász-Sároson a községi iroda helyiségébe, a melyhez összes érdekeltek hirdetményileg azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, miszerint egyik vagy másik fél meg nem jelenése a tárgyalás folyamat megakadályozni nem fogná.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék nevében.

Erzsébetváros 1889 márczius 5-én.

Incze Domokos, eljáró bíró.

Sz. 960/1889 plg.

[27] 2—3

## Hirdetmény.

A hondoni — általános határtagositási ügyben az előmunkálatok megkezdése u. m. képviselőt rendezése, mérnök választás és a költség előirányzat elkészítése végett a határnapot folyó évi Április 4-re d. e. 10 órára tűzöm ki, Hondoni községbe a községi iroda helyiségbe, a melyhez összes érdekelteket hirdetményileg azon figyelmeztetéssel hívom meg, miszerint egyik vagy másik meg nem jelenése a tárgyalás folyamat megakadályozni nem fogná.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék ki-küldött bírāja.

Erzsébetváros 1889 márczius 2-án.

Kelemen, eljáró bíró.

## Sămênțăriă (neguțătoria de seminte),

carele de 21 ani se bucură de cel mai bun nume, a lui

LUDOVIC RESCHNER în SIBIU, Sporer-Gasse Nr. 4.

în edificiul superintendentului evangelic — are onóre a încunosciniță pe P. T. domni economi, agricultori și pe întreg publicul, că are mari cantități de sămênță pe ales de trifoiu, erbă, napi, legumi, precum și sămênțe de flori încolțite și próspecte, oferindule în cantități mari și mici cu prețuri moderate, și se rógă de o frecuență mare.

Catalóge se espedeză gratis și franco la cerere și se pun ori-cui la dispozițiune.

## Bilanțul anual

din 31 Decembre 1888 al societății

„ALBINA” Institut de credit și de economii în Sibiu.

| Active.                                                                       |                  | Passive.                                                   |                     |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------------------|---------------------|
|                                                                               | fl. cr.          |                                                            | fl. cr.             |
| Cassa în număr . . . . .                                                      | 57,330.26        | Capital social                                             |                     |
| Monetă . . . . .                                                              | 702.82           | 3000 acțiuni à fl. 100 . . . . .                           | 300,000.—           |
| Cambie de bancă . . . . .                                                     | 2,109,477.22     | Fondul de rezervă al acționarilor . . . . .                | 66,466.—            |
| Împrumuturi pe ipotece:                                                       |                  | Depuneri pentru fructificare                               | 2,864,397.96        |
| a) în scrisuri fonciare . . . . .                                             | 1,090,947.38     | Serisuri fonciare de 6% în circulațiune . . . . .          | 861,300.—           |
| b) în număr . . . . .                                                         | 94,314.73        | Serisuri fonciare de 5% în circulațiune . . . . .          | 210,000.—           |
| Credite cambiale cu acoperire ipotecară . . . . .                             | 295,762.43       | Serisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune . . . . . | 3,100.— 1,074,400.— |
| Credite fixe . . . . .                                                        | 86,248.40        | Fondul de pensuni al funcționarilor . . . . .              | 30,483.90           |
| Avansuri pe efecte publice                                                    | 92,300.35        | Dividende neridicate . . . . .                             | 1,440.—             |
| Credite de cont-curent . . . . .                                              | 117,520.53       | Cambie de bancă reescomptate . . . . .                     | 260,570.11          |
| Împrumuturi pe produse . . . . .                                              | 27,633.39        | Avansuri dela banca austro-ungară . . . . .                | 55,000.—            |
| Casa institutului, realități dela gara Brașov și diverse realități de vânzare | 136,959.32       | Interese anticipate pro 1889 . . . . .                     | 39,013.09           |
| Efecte publice . . . . .                                                      | 283,674.75       | Diverse conturi creditore . . . . .                        | 3,884.78            |
| Efectele fondului de garanță ale scrisurilor fonciare . . . . .               | 222,394.17       | Profit curat . . . . .                                     | 50,064.43           |
| Efectele fondului de pensuni ale funcționarilor institutului . . . . .        | 30,452.90        |                                                            |                     |
| Mobilier . . . . .                                                            | 7,684.45         |                                                            |                     |
| după amortisare de . . . . .                                                  | 708.65           |                                                            |                     |
| Depuneri la bănci și diverse conturi debitoare . . . . .                      | 93,025.82        |                                                            |                     |
|                                                                               | fl. 4,745,720.27 |                                                            | fl. 4,745,720.27    |

Sibiu, 31 Decembre, 1888.

I. Hannia m. p., membru al direcțiunei.

I. Popescu m. p., membru al direcțiunei.

P. Cosma m. p., director executiv.

Iosif Lissai m. p., comptabil-șef.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, l-am găsit în consonanță cu acelea-și și esact.

Sibiu, în 9 Martiu, 1889.

## Comitetul de supraveghiere:

Dr. Aurel Brote m. p.

N. Frateșiu m. p.

Cornel Tobias m. p.

I. Crețiu m. p.

„ARDELEANA” institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

## Contul bilanțului.

| Active.                                                |                | Passive.                                          |            |
|--------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------------------------|------------|
|                                                        | fl. cr.        |                                                   | fl. cr.    |
| Cassa în număr . . . . .                               | 3,744.33       | Capital social:                                   |            |
| Cambii de bancă escomptate . . . . .                   | 228,989.14     | 1500 acțiuni à fl. 50 . . . . .                   | 75,000.—   |
| Împrumuturi pe ipotece . . . . .                       | 46,981.75      | Fondul de rezervă . . . . .                       | 6,112.13   |
| Împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară . . . . . | 40,374.—       | Fondul pentru ajutorarea funcționarilor . . . . . | 318.—      |
| Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți . . . . .        | 28,877.50      | Depuneri pentru fructificare . . . . .            | 176,444.63 |
| Împrumuturi pe efecte publice                          | 293.—          | Cambii de bancă reescomptate . . . . .            | 74,847.24  |
| Mobilier . . . . .                                     | 512 fl. 54 cr. | Dividende neridicate . . . . .                    | 25.—       |
| după amortisare                                        |                | Interese anticipate pro 1889 . . . . .            | 3,982.32   |
| de 10% . . . . .                                       | 51 fl. 25 cr.  | Diverse conturi creditore . . . . .               | 947.89     |
| Spese de fundare 338 fl. 52 cr.                        | 461.29         | Profit curat . . . . .                            | 12,945.56  |
| după amortisare                                        |                |                                                   |            |
| de 20% . . . . .                                       | 67 fl. 70 cr.  |                                                   |            |
| Diverse conturi debitoare . . . . .                    | 630.94         |                                                   |            |
|                                                        | 350,622.77     |                                                   | 350,622.77 |

Orăștie, la 31 Decembre, 1888.

Iosif de Orbonaș m. p., membru al direcțiunei.

Samuil Pop m. p., membru al direcțiunei.

Dr. Ioan Mihu m. p., director executiv.

Aurel Popovici-Bărcianu m. p., comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, l-am aflat în consonanță cu acelea-și și esact.

Orăștie, la 10 Martiu, 1889.

## Comitetul de supraveghiere:

Dr. Stefan Erdélyi m. p.

Nicolau Popoviciu m. p.

Laurian Bercianu m. p.